

1.mars 2007

CV for Ibn Khaldûn - samfunnsfilosof og statsmann

Navn

Ad-ar-Rahmân Abû Zayd ibn Muhammad **ibn Khaldûn**

Personlige data

- født 27. mai 1332, i Tunis
- tilhørte en aristokratisk slekt som gjennom flere hundreår hadde gjort seg gjeldende i maurernes politiske ledelse i Sevilla, men flyttet til Nord-Afrika før Sevillas fall i 1248
- nære forfedre anerkjente embetsmenn og intellektuelle
- mistet begge foreldre da Svartedøden nådde Tunis i 1349, og sin kone og alle sine barn i et havari på havnen i Aleksandria i 1384, mens han selv sto på land for å ta imot dem
- døde 17. mars 1406, i Kairo

Utdannelse

Undervisning av de fremste lærde i i Nord-Afrika i Koranen, jus, arabisk poesi og grammatikk, og senere også matematikk og filosofi, både samtidig og klassisk

Erfaring

- 1352-75 i tjeneste som embetsmann og diplomat for skiftende fyrster i Nord-Afrika og i Granada, det gjenværende mauriske sete i Spania.
- 1364 ledet forhandlinger om en fredsavtale med den kristne Pedro av Castilla (den grusomme), på vegne av Muhammed V i Granada. Pedro ble så imponert av Ibn Khaldun at han tilbød ham tjeneste, og tilbakeføring av slektens tidligere eiendommer i Sevilla, et tilbud som ble avslått.
- 1375-78 opphold i den befestede byen Qalat Ibn Salamah i Algeri hvor han skrev sin verdenshistorie, og *innledningen* til den, *Muqaddimah*,

om historiens drivkrefter og ulike samfunns struktur og utvikling, som har gjort ham berømt, se nedenfor

- 1378-84 etter tjeneste hos sultanen i Tunis påbegynnes pilegrimsreise til Mekka. I Kairo ble han oppholdt av herskeren som insisterer på å ansette ham som professor i jus.
- 1387 pilegrimsreise til Mekka
- 1387-1406 utnevnt skiftevis i de høyeste akademiske stillinger og de høyeste stillinger i rettsvesenet
- 1400 Besøk til Damaskus, med pilegrimsreise til Jerusalem, Bethlehem og Hebron på tilbaketuren
- 1400-01 ny reise til Damaskus som nå ble angrepet av den mongolske erobreren Timur. Ibn Khaldun møtte Timur, og har etterlatt seg en levende beskrivelse fra møtet.

Vurdering

Ibn Khaldun ansees med sitt verk *Muqaddimah* (=Innledning (til historien)) som grunnlegger av flere moderne vitenskaper, herunder historieforskningens metoder, antropologi, sosiologi og sosialøkonomi. Arnold J Toynbee omtaler *Muqaddimah* som "undoubtedly the greatest work of its kind that has yet been created by any mind in any time or place". Det bør tilføyes at Toynbee i sin *A Study of History* (i 12 bind) er betydelig influert av Ibn Khaldun, og således har klare personlige grunner for sin anerkjennelse. Men anerkjennelsen deles i dag av mange.

Muqaddimah har alltid vært høyt anerkjent i den arabiske kulturkrets. Boken ble "oppdaget" av franskmenn i Beirut og oversatt til fransk tidlig på 1900-tallet. Den ble først tilgjengelig i leselig form på engelsk i 1967, og har senere vunnet økende oppmerksomhet. Det skyldes ikke bare dens tidløse innsikter, men også dens forklaringskraft til de vestlige samfunns aktuelle situasjon.

Kilder

1. Ibn Khaldûn: An Introduction to History - THE MUQADDIMAH
Translated from Arabic by Franz Rosenthal, Abridged and edited by N.J. Dawood (1967)
2. Wikipedia